

Protocol melden en monstername gevonden wild zwijn kadaver

Dit protocol beschrijft wat moet worden gedaan bij de vondst van één of meer kadavers van wilde zwijnen.

Het protocol is van toepassing in een situatie dat er in Nederland nog **geen** besmetting van Afrikaanse varkenspest is vastgesteld.

Overzicht stappen

- Vondst dood wild zwijn (kadaver)
- Coördinator gaat naar de vondst toe en beoordeelt kadaver
- In geval van een verdenking: informeren NVWA en volgens instructie onderzoeksmateriaal afnemen en insturen.

Vondst wild zwijn kadaver

Elk gevonden wild zwijn kadaver, waarbij geen sprake is van een andere duidelijke doodsoorzaak (zoals genoemd bij de criteria), wordt beschouwd als een **verdenking**.

Criteria:

Het zwijn heeft

- geen sporen van aanrijding/verkeersongeval
- geen sporen van afschot
- geen sporen van stroperij

Indien twee of meer van dergelijke kadavers bij elkaar worden gevonden, is sprake van een **ernstige verdenking**.

Coördinator aan wie vondst wordt gemeld

Naam & functie	Provincie	E-mailadres	Telefoonnummer
Jan Wolkotte Coördinator wilde zwijnen	Overijssel	j.j.wolkotte@freeler.nl	m 06-14 94 19 90
René Mittendorff Valwildcoördinator, neemt deels over van Wolkotte	Overijssel	h.mittendorff@planet.nl	m 06-10 25 36 70
Gerard Bosmans Coördinator wilde zwijnen	Noord-Brabant	gjmbosman@kpnmail.nl	m 06-29 01 27 18
Cor Kouters Coördinator wilde zwijnen	Limburg	ckouters@ziggo.nl	m 06-51 21 11 49
G. Wolters – Beeren Vervanging Cor Kouters	Limburg	ger.wolters-beeren@kpnplanet.nl	m 06-10 82 29 54
Laura Schrauwen Coördinator wilde zwijnen	Gelderland	gelderland@faunabeheereenheid.nl	m 06-53 14 72 04
Robert Altena Coördinator wilde zwijnen	Drenthe	r.altena@drenthe.nl	t 0592-36 53 24 m 06-20 13 16 15
Peter Venema Vervanger Robert Altena	Drenthe	p.venema@drenthe.nl	m 06-27 83 84 92 t 0592-365406

Ronnie Vos Aanspreekpunt ¹ wilde zwijnen	Groningen	r.vos@provinciegroningen.nl	m 06-21 71 07 73
Kees Oostenbrink Coördinator valwild	Utrecht	c.oostenbrink@recreatiemiddennederland.nl	M 06-54 38 43 51

Bij een gevonden wild zwijn kadaver wordt de coördinator van de betreffende provincie gebeld.

De coördinator beoordeelt het karkas en zal bij een verdacht kadaver de NVWA informeren:

- vast nummer: 088 - 22 33 773 (alleen op werkdagen tijdens kantooruren)
- mobiel: 06 - 29 59 37 63

De NVWA zal een casusnummer van de verdenking verstrekken. Als sprake is van twee of meer kadavers op één plek zal de NVWA aanwezig zijn bij de monstername. In beide gevallen neemt de coördinator het monster, waarbij de volgende zaken worden genoteerd²:

1. vindplaats o.b.v. de Amersfoort coördinaten
2. datum en tijdstip
3. staat van kadaver
4. type monster (bloed/weefselvocht/organen)

Van het kadaver wordt een aantal foto's genomen. De foto's worden gestuurd met vermelding van de casusnummer naar de NVWA (afdeling NVIC): nvic@nvwa.nl.

Het kadaver wordt niet verwijderd van de vindplek. Pas als de laboratoriumuitslag bekend is en er wordt geen AVP aangetoond, wordt het kadaver zoals gebruikelijk is in de provincie afgehandeld.

Keuze monstername

Van het verdachte kadaver wordt een monster genomen. Afhankelijk van de staat van het kadaver zijn er meerdere opties om een monster te nemen.

Kadavers kunnen worden onderscheiden in 5 categorieën

1. Compleet, vers, rigor mortis
2. Compleet, eventueel beschadigingen, geen rigor mortis, maden, kan stinken
3. Incompleet, geen organen meer, nog veel (spier)weefsel, kan stinken
4. Alleen botten met wat vleesresten/huid
5. Alleen botten, eventueel huidresten, geheel droog

Afhankelijk van de staat van het kadaver zijn verschillende monsters te nemen. Uitgangspunten hierbij zijn:

1. Het beste monster nemen voor de test (meest gevoelig)
2. Het kadaver zo min mogelijk manipuleren om eventuele verdere besmetting van de omgeving, maar ook betrokken personen/materialen, zoveel mogelijk te voorkomen

Mogelijke monsters, afhankelijk van de staat van het kadaver en globaal in volgorde van voorkeur:

1. Onstolbaar bloed (EDTA/heparinebuis, uit grote aderen of hart)
2. Milt (bij voorkeur via een beperkte snede tussen de laatste 2 ribben (links) of achter de ribboog)
3. Stolbloed
  - a. Uit grote aderen of hart
  - b. Via steekkanaal in het hart bloed op laten zuigen in swab
4. Tonsillen (alleen door geoefende personen)
5. Pijpbeenderen

¹ Is aanspreekpunt voor een gevonden wild zwijn kadaver. Beoordeling gebeurt door de coördinator uit Drenthe.

² Het inzendformulier staat online: www.wur.nl/formuliernvwa.

Instructie hygiënemaatregelen bij monsternamen en verpakking

- Trek beschermende kleding aan op ongeveer vijf meter afstand van het kadaver of bij het verlaten van de auto indien deze in de buurt van het kadaver kan komen.
- De beschermende kleding bestaat uit: wegwerphandschoenen, plastic overschoenen en een wegwerpoverall. De beenpijpen van de wegwerpoverall wordt over de laarzen aangetrokken en in de plastic overschoenen gestopt.
- Eventuele gebruikte materialen (o.a. mes) dienen goed te reinigen en te ontsmetten zijn (of gebruik wegwerpmaterialen).
- Neem het monster, waarbij wegvloeien van bloed of weefselvocht zoveel mogelijk voorkómen wordt.
- Neem het monster af in een buis of in een plastic zak of een potje (afbeelding 1).

Afbeelding 1: Afgenomen monster in buis

- Terug bij de auto: ontsmet eerst de plastic handschoenen en de buitenkant van de verpakking (buis, plastic zak of potje) van het monster. Pas nadat de beschermende kleding is uitgetrokken wordt het monster in de Sealbag gedaan samen met het absorberende materiaal (zie afbeeldingen 2 t/m 3).

Afbeelding 2: Sealbag (links) en absorberend materiaal (rechts)

Afbeelding 3: het buisje wordt voorzien van absorptiemateriaal

- Plak de Sealbag dicht (afbeelding 4). Verpak het monster altijd in een derde omverpakking: een kartonnen doos, of als de pot met materiaal of het bot te groot is, in een plastic zak (zie afbeelding 7).

Afbeelding 4: Dichtplakken Sealbag

Afbeelding 5: Monster is klaar voor het verpakken in de derde verpakking

Afbeelding 6: monster verpakt in de Sealbag in de derde omverpakking

Afbeelding 7: In plaats van een kartonnen doos kan ook een tweede plastic sealbag worden gebruikt.

- Noteer het volgende op buitenste omverpakking:
  1. het casusnummer
  2. dat het om AVP lijkt te gaan
  3. Wageningen Bioveterinary Research (WBVR)en stuur deze per ommekeer op per koerier.
- Stop de handschoenen, wegweroverall en plastic overschoenen in een plastic zak en voer die af via het restafval.
- Was bij de eerste gelegenheid na monsternamen de handen met zeep en veel water.
- Gebruik een wildbak om de gebruikte materialen (schoenen, mes, zak met gebruikte wegwerphandschoenen, overschoenen en – overall) te vervoeren in de auto om hiermee eventuele besmetting van de rest van de auto te voorkomen.
- Reinig en ontsmet direct waar mogelijk (thuis of op locatie) de laarzen en de gebruikte materialen (bijvoorbeeld een mes en de borstel). Een goede reiniging wordt gerealiseerd door eerst met een borstel het ergste vuil te verwijderen. Vervolgens alle oppervlakten met water en zeep schoonmaken en laten drogen. Vervolgens al deze oppervlakten ontsmetten met een desinfectiemiddel. Het juiste middel is te vinden op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden: <https://www.ctgb.nl/toelatingen/afrikaanse-varkenspest>.
- Tot de uitslag van het monster bekend is geen varkensbedrijven bezoeken.

Instructie en contactgegevens verzenden monster

- De koerier is IKPD en heeft 1 uur aanrijtijd. Deze is te bereiken op tel: 070-7585606. Meld het casusnummer, dat het om AVP gaat en het afleveradres van WBVR aan IPKD. Het afleveradres is: Houtribweg 39, 8221 RA Lelystad.
- Bel Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) op 06 – 65 07 21 34 en spreek de voicemail in. Hierbij het casusnummer melden en dat het gaat om een AVP monster van een wild zwijn kadaver. Meld je af bij de NVIC: 06-29 59 37 63.